Sustavi s diskretnim događajima

Sadržaj

Osnovne strukture sustava

- sustavi vođeni vremenom
- sustavi vođeni događajima

Matematički opis sustava

- statička analiza (logički model; KAKO ?)
- dinamička analiza (vremenski model; KADA ?)

Algoritmi upravljanja

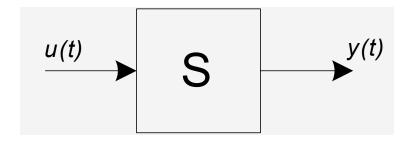
Alati

Petrijeve mreže Max-plus algebra Matrična algebra

Sustav

Sustav => skup entiteta koji zajedno djeluju na način koji ne može biti ostvaren njihovim samostalnim djelovanjem

=> ulazi, izlazi, parametri, varijable, podsustavi

Model => "predviđanje budućnosti"

Tehnički sustavi => vođeni vremenom

=> vođeni događajima

time driven systems

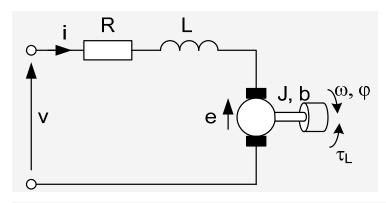
Vrijeme => nezavisna varijabla

$$\mathbf{y}(t) = \mathbf{G}\big[\mathbf{u}(t), t\big].$$

izlazi <= ulazi

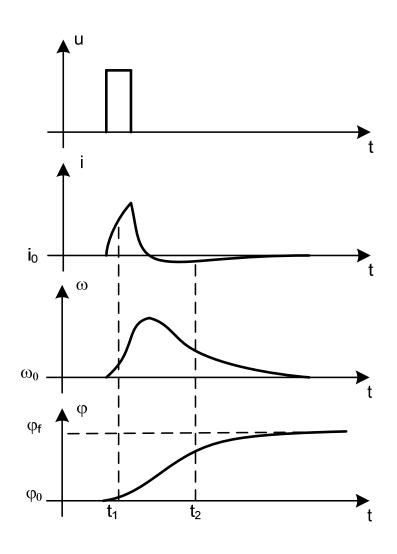
=> "unutrašnja" stanja sustava

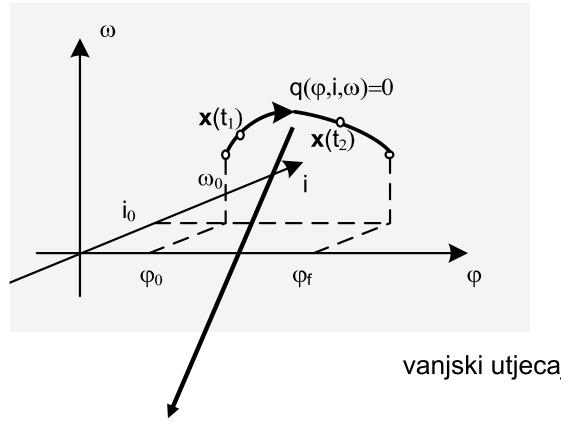
$$\dot{\mathbf{x}}(t) = \mathbf{f} \left[\mathbf{x}(t), \mathbf{u}(t), t \right], \ \mathbf{x}(t_0) = \mathbf{x}_0,$$
$$\mathbf{y}(t) = \mathbf{g} \left[\mathbf{x}(t), \mathbf{u}(t), t \right],$$

$$\begin{split} R \cdot i(t) + L \frac{di(t)}{dt} + e(t) &= v(t) \;, \;\; e(t) = K \cdot \omega(t) \;, \\ J \frac{d\omega(t)}{dt} + b \cdot \omega(t) &= \tau_M(t) - \tau_L(t) \;, \;\; \tau_M(t) = K \cdot i(t) \;, \end{split}$$

$$\begin{split} \frac{di(t)}{dt} &= \frac{1}{L} \Big[-R \cdot i(t) - K \cdot \omega(t) + v(t) \Big], \\ \frac{d\omega(t)}{dt} &= \frac{1}{J} \Big[K \cdot i(t) - b \cdot \omega(t) - \tau_L(t) \Big], \\ \frac{d\varphi(t)}{dt} &= \omega(t), \\ y(t) &= \varphi(t). \end{split}$$

Kako sustav iz stanja A dovesti u stanje B?

Kako sustav održati u stanju A?

"predviđanje budućnosti" upravljanje

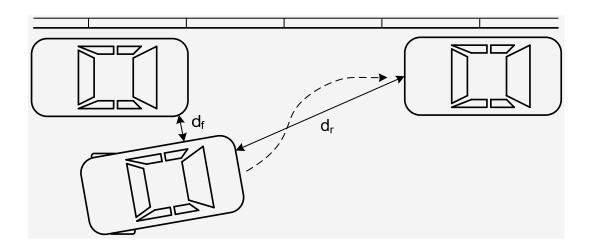
$$\mathbf{u}(t) = h \Big[\mathbf{u_r}(t) \Big] ,$$

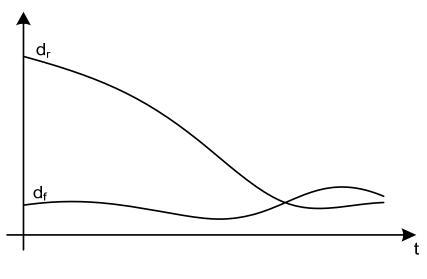
vanjski utjecaji => mjerenja => povratna veza

stanje sustava mijenja se s tijekom vremena

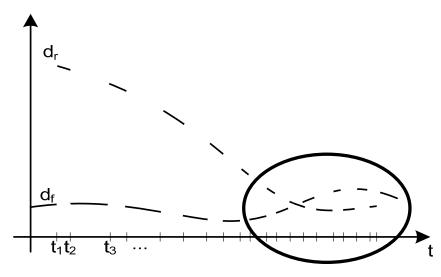
$$\mathbf{u}(t) = h \left[\mathbf{u_r}(t), \mathbf{x}(t) \right] .$$

prostor stanja je kontinuiran i neprebrojiv

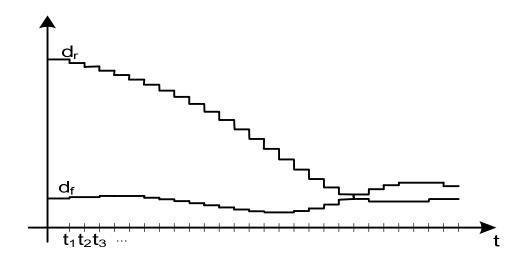
stvarne vrijednosti

"vozačeve" vrijednosti

jednaki vremenski intervali $T_d = t_k - t_{k-1}$

$$\begin{split} \mathbf{x}(t_{k+1}) &= \Phi \Big[\mathbf{x}(t_k), \mathbf{u}(t_k), t_k \, \Big] \;, \; \mathbf{x}(t_0) = \mathbf{x}_0 \;, \\ \mathbf{y}(t_k) &= \Gamma \Big[\mathbf{x}(t_k), \mathbf{u}(t_k), t_k \, \Big] \;. \end{split}$$

Kako opisati sustave čije se stanje ne mijenja s tijekom vremena?

Primjer: ventilacija cestovnog tunela

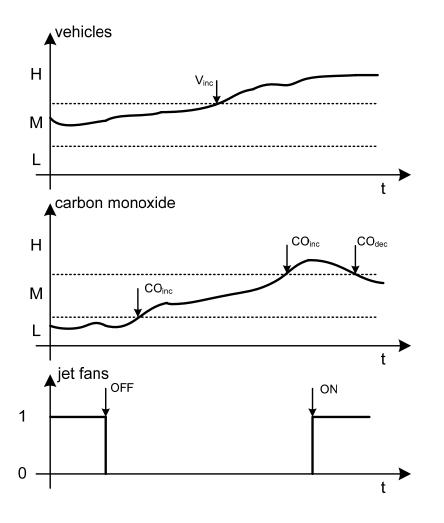
=> broj vozila u tunelu, Nv (L, M, H)

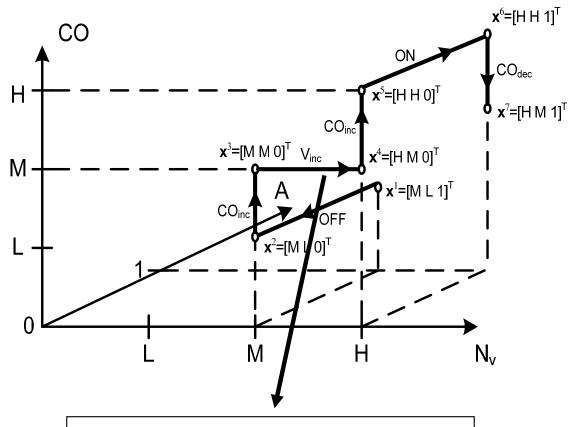
=> stanje ventilatora, A (0, 1)

Vektor stanja
$$\rightarrow$$
 x = [Nv CO A]^T

Skup događaja

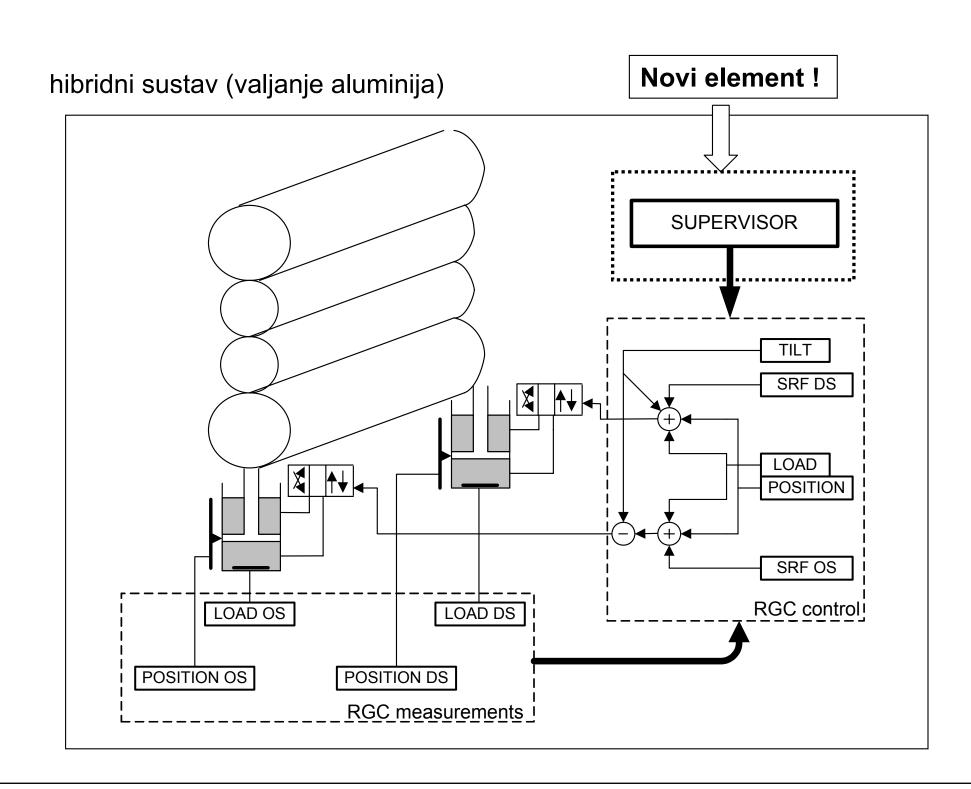
$$E = \{V_{inc}, V_{dec}, CO_{inc}, CO_{dec}, ON, OFF\}$$

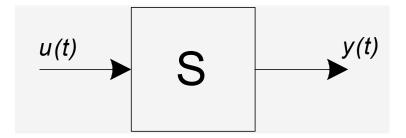

stanje sustava mijenja se s ostvarenjem pojedinih događaja

> prostor stanja je diskretan i prebrojiv

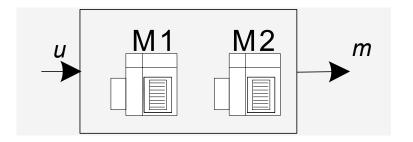

Prostor stanja je kontinuiran i neprebrojiv

Diferencijalne jednadžbe

Kemijski procesi Elektromagnetski procesi Mehanički procesi Toplinski procesi

Prostor stanja je diskretan i prebrojiv

Petrijeve mreže Max/plus algebra Matrična algebra Grafcet

Automati ...

Komunikacijski protokoli Fleksibilni proizvodni sustavi Računalni programi

Hibridni sustavi

Sustav => skup resursa (ljudi i strojevi) koji pretvorbom materijala, energije i informacija stvaraju "proizvode" (materijalna dobra, usluge, informacije).

Djelovanje na veličinu, oblik ili strukturu gotovog "proizvoda"

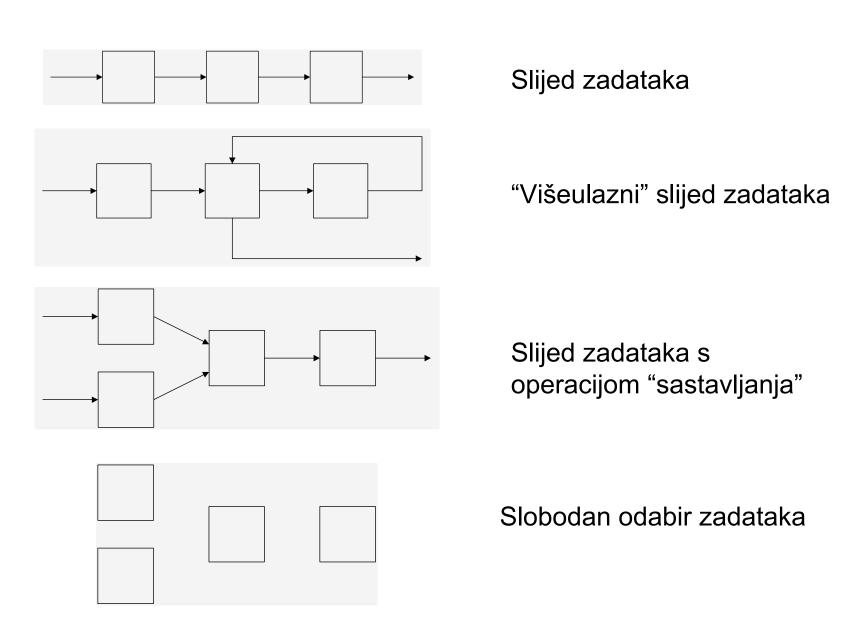
=> djelovanje na njegovu konačnu namjenu.

Koji uvjeti moraju biti ispunjeni da bi neki događaj počeo, odnosno što se događa kada on završi

=> stanja resursa + stanje "predmeta" obrade.

Ostvarenje cilja procesa (tj. gotov "proizvod") uz zadovoljenje postavljenih kriterija.

Osnovne strukture sustava

Elementi sustava

Resursi => R=
$$\{r_i\}$$
 (strojevi, ljudi, spremnici, ...)

višeradni resursi => R_{vr}

jednoradni resursi => R_{jr}

$$R = R_{vr} \cup R_{jr}$$

$$J(r_i), \quad C \subset R, \quad J(C) = \bigcup_{r \in C} J(r)$$

$$|J(r_{vr})| > 1$$

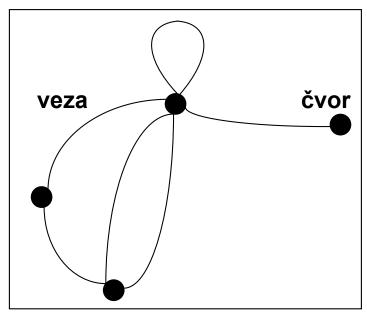
$$|J(r_{jr})| = 1$$

Veze među elementima?

=> matematički alati

Grafovi

Graf (graph) – struktura sastavljena od čvorova (nodes) i veza (arcs)

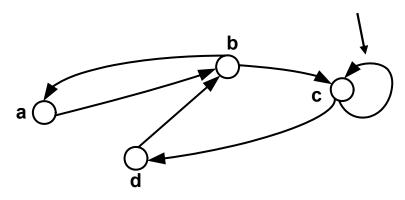

Graf Usmjereni graf

čvorovi (*nodes*, *vertices*, *vrhovi*) predstavljaju određeni oblik aktivnosti – skup *V* veze (*arcs*, *edges*, *bridovi*) predstavljaju međusobnu povezanost čvorova – skup *E*

Grafovi

petlja (loop)

$$V = \{a, b, c, d\}$$

 $E = \{(a,b), (b,a), (b,c), (c,c), (c,d), (d,b)\}$

a 5 4 8 c 6

težina veze - w (vrijeme, udaljenost, cijena, ...) (weight)

staza (path) - σ = (n1, n2, n3, ..., nj),

težina staze
$$\sigma_w = \sum_{i=1}^{j} w_i$$

duljina staze = broj veza koje čine stazu

$$\sigma_1$$
=(a, b, c), σ_2 =(a, b, c, d) σ_3 =(b, c, d, b) kružna staza (cycle) $\sigma_{1\ell}$ = 2, $\sigma_{2\ell}$ = 3, $\sigma_{3\ell}$ = 3, σ_{1w} = 8, σ_{2w} = 16, σ_{3w} = 17

Grafovi

srednja težina kružne staze => ciklus

srednja težina staze

$$\overline{\sigma}_{w} = \frac{\sigma_{w}}{\sigma_{\ell}}$$

maksimalni ciklus grafa

$$\lambda = \max_{c}(\overline{\sigma}_{w})$$

kritična kružna staza

Matrični opis grafa

matrica susjedstva (veza) (adjacency matrix) – G=[g_{ij}] – binarni elementi, 0 i 1

g_{ii}=1 ako postoji veza od čvora *j* prema čvoru *i* |

 $g_{ii}=1 => petlja$

potencije matrice veza $G^r = G^{r-1} \cdot G$,

$$g_{ij}^{r} = \sum_{k} g_{ik}^{r-1} \cdot g_{kj}, \quad i, j, k = 1, 2, ..., n$$

 $g_{ij}^{r} = m > 0 =$ postoji m različitih staza od j prema i duljine r

Matrični opis grafa

matrica incidencije (*incidence matrix*) – $\mathbf{W} = [\mathbf{w}_{ij}]$

broj redaka = broj čvorova broj stupaca = broj veza

za stupac / koji predstavlja vezu (n_i, n_j) , $i \neq j$, vrijedi $w_{ii}=1$ i $w_{ii}=-1$ dok su ostali elementi stupca 0

za stupac / koji predstavlja petlju (n_i, n_j) , svi su elementi 0

Matrični opis grafa

težinska matrica susjedstva (*weighted adjacency matrix*) – **A**=[a_{ii}]

a_{ii}= težina veze od čvora *j* prema čvoru *i*

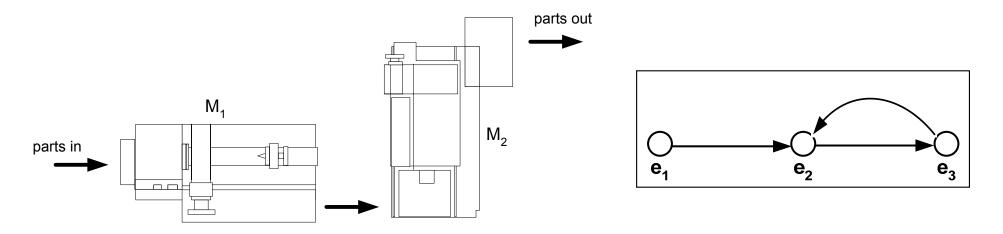
 a_{ij} = ϵ ako ne postoji veze od čvora j prema čvoru i

a_{ii}=e ako je težina veze 0

novi elementi =>

$$e => 0$$

Primjer: modeliranje proizvodnog sustava grafom

e₁ - predmet prisutan na ulazu,

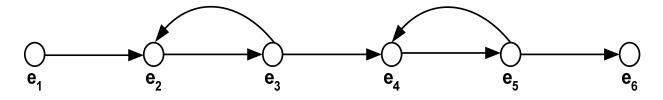
e₂ – početak obrade u M₁,

e₃ – kraj obrade u M₁,

e₄ – početak obrade u M₂,

e₅ – kraj obrade u M₂,

e₆- predmet napustio sustav.

$$\mathbf{G} = \begin{bmatrix} e_1 & e_2 & e_3 & e_4 & e_5 & e_6 \\ 0 & 0 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 1 & 0 & 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 & 1 & 0 \\ e_5 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 & 0 \\ e_6 & 0 & 0 & 0 & 0 & 1 & 0 \end{bmatrix}$$
 matrica susjeds

susjedstva

Primjer: modeliranje proizvodnog sustava grafom

uključenje dinamike u model

vremena obrade predmeta i pripreme strojeva => odgovaraju vezama

$$(e_1, e_2)$$
 - predmet ulazi u $M_1(t_u)$,

$$(e_2, e_3)$$
 – predmet se obrađuje u M_1 (t_{MP1}) ,

$$(e_3, e_2)$$
 – priprema stroja $M_1 (t_{M1})$,

$$(e_3, e_4)$$
 – predmet putuje od M_1 prema M_2 (t_T) ,

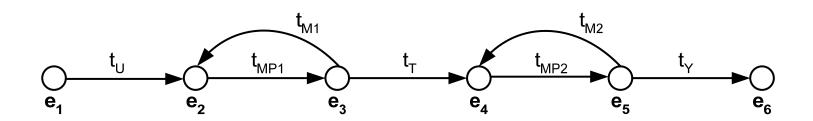
$$(e_4, e_5)$$
 – predmet se obrađuje u $M_2(t_{MP2})$,

$$(e_5, e_4)$$
 – priprema stroja M_2 (t_{M2}) ,

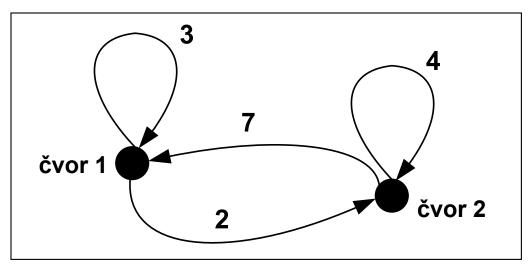
$$(e_5, e_6)$$
 - predmet napušta sustav (t_v) .

$$\mathbf{A} = \begin{bmatrix} e_1 & e_2 & e_3 & e_4 & e_5 & e_6 \\ \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon \\ t_U & \varepsilon & t_{M1} & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon \\ e_4 & \varepsilon & \varepsilon & t_T & \varepsilon & t_{M2} & \varepsilon \\ e_5 & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon \\ e_6 & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon \end{bmatrix}$$

težinska matrica susjedstva

Stanje grafa

 $\mathbf{x_1}(\mathbf{k})$ - stanje čvor 1

 $\mathbf{x_2}(\mathbf{k})$ - stanje čvor 2

značenje

 $\mathbf{x_1(5)} = 1$; čvor 1 u koraku 5 je aktivan (0 => neaktivan) $\stackrel{\text{matrice}}{\longleftarrow}$

x₁(5) = 23; čvor 1 je postao 5. put aktivan u 23. koraku ← Max-plus

Pitanje: kako opisati dinamiku grafa?

Jednadžba stanja

$$x(k+1) = A x(k), x(0) = x_0$$

A – kvadratna matrica (struktura i svojstva grafa) => težinska matrica susjedstva
 a_{ij} – elementi matrice A ; zbroj vremena trajanja aktivnosti (*activity time*) i vremena "putovanja" (*traveling time*) od čvora j do čvora i

OPERACIJE U JEDNADŽBI STANJA OBAVLJAJU SE max-plus ALGEBROM

$$\mathbf{x}(\mathbf{k}+\mathbf{1})=\mathbf{A}\otimes\mathbf{x}(\mathbf{k}),\,\mathbf{x}(\mathbf{0})=\mathbf{x}_{\scriptscriptstyle{0}}$$

Max-plus algebra

 $\mathbf{\varepsilon} \cong \mathbf{-} \infty$ neutralan element s obzirom na **max**

$$max(x, \varepsilon) = x \oplus \varepsilon = x$$

a_{ij} = ε => ne postoji vezaod čvora j prema čvoru i

 $e \cong 0$ neutralan element s obzirom na +

$$\mathbf{x} \otimes \mathbf{e} = \mathbf{x}$$

u(k) – ulazni vektor - čvorovi koji nemaju ulazne veze

y(k) – izlazni vektor - čvorovi koji nemaju izlazne veze

$$x(k+1) = A \otimes x(k) \oplus B \otimes u(k)$$

$$y(k) = C \otimes x(k)$$
, $x(0) = x_0$

⊕ max po komponentama

Max-plus algebra

matrice

$$\mathbf{C} = \mathbf{A} \oplus \mathbf{B}$$
 $c_{ij} = a_{ij} \oplus b_{ij} = \max(a_{ij}, b_{ij}).$

$$\mathbf{C} = \mathbf{A} \otimes \mathbf{B}$$

$$c_{ij} = \bigoplus_{k} a_{ik} \otimes b_{kj} = \max_{k} (a_{ik} + b_{kj}) .$$

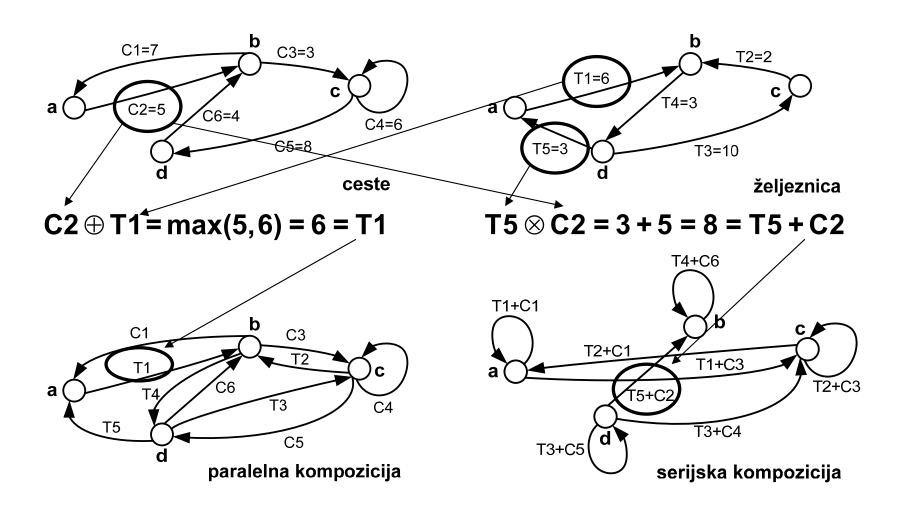
$$A \otimes B \neq B \otimes A$$

jedinična matrica E => dijagonalni elementi = e, ostali = ε

max operacija nad matricama => paralelna kompozicija

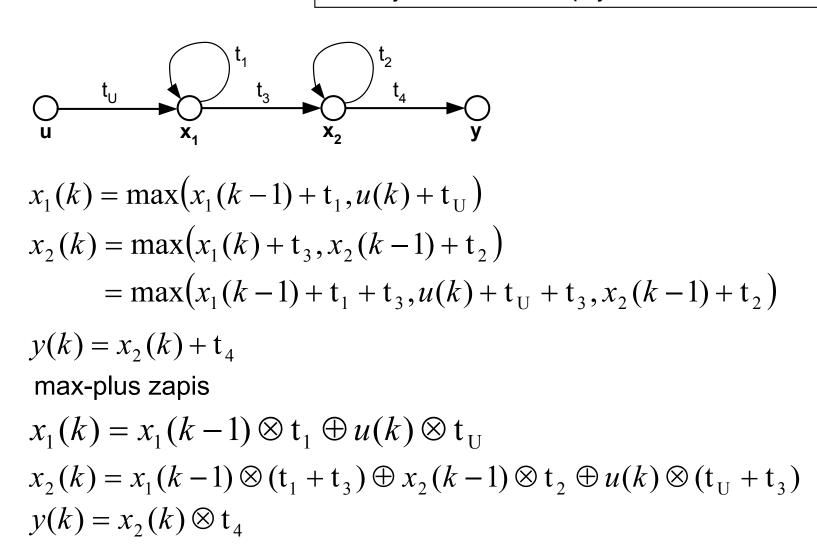
plus operacija nad matricama => serijska kompozicija

Max-plus algebra

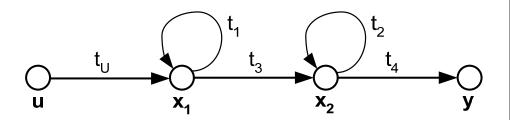

Max-plus model sustava

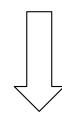
Napomena: vrijedi samo za sustave u kojima je redoslijed zadataka unaprijed definiran!

Max-plus model sustava

$$x(k) = \begin{bmatrix} t_1 & \varepsilon \\ t_1 + t_3 & t_2 \end{bmatrix} \otimes x(k-1) \oplus \begin{bmatrix} t_U \\ t_U + t_3 \end{bmatrix} \otimes u(k) ,$$
$$y(k) = \begin{bmatrix} \varepsilon & t_4 \end{bmatrix} \otimes x(k) .$$

$$x(k) = A \otimes x(k-1) \oplus B \otimes u(k), \ x(0) = x_0$$
$$y(k) = C \otimes x(k).$$

Napomena: matrica **A** nije nužno težinska matrica susjedstva grafa koji opisuje sustav!

Max-plus model sustava

pretpostavka – novi "predmet" ulazi u sustav tek kada prethodni

napusti sustav

$$u(k) = G \otimes y(k-1)$$

$$\downarrow$$

$$\overline{A} = A \oplus B \otimes G \otimes C$$

alternativa – "regulator po varijablama stanja"

$$u(k) = K \otimes x(k-1)$$

$$u(k) = y(k-1)$$

$$x(k) = A \otimes x(k-1) \oplus B \otimes y(k-1),$$

$$y(k-1) = C \otimes x(k-1).$$

$$\downarrow$$

$$x(k) = \overline{A} \otimes x(k-1), \ x(0) = x_0,$$

$$y(k) = C \otimes x(k),$$

$$\overline{A} = A \oplus B \otimes C$$

Rezultat: zatvoreni sustav s jediničnom povratnom vezom!

Periodičko ponašanje sustava

Period (cycle) – vrijeme između dvije uzastopne pojave događaja.

$$x_{i}(k+1) - x_{i}(k) = \lambda ,$$

$$x_{i}(k+1) = \lambda + x_{i}(k),$$

$$x_{i}(k+2) - x_{i}(k+1) = \lambda ,$$

$$x_{i}(k+2) = 2\lambda + x_{i}(k),$$

$$x_{i}(k+3) = 3\lambda + x_{i}(k),$$

$$x_{i}(k+7) - x_{i}(k+(r-1)) = \lambda ,$$
...
$$x_{i}(k+1) = \lambda + x_{i}(k),$$

$$x_{i}(k+2) = 2\lambda + x_{i}(k),$$

$$x_{i}(k+3) = 3\lambda + x_{i}(k),$$
...

$$x_i(k+r) = r\lambda + x_i(k), i = 1,2,...,n, k \ge k_0$$

Problem – potrebno je poznavati $x_i(1), x_i(2), ...,$ k_0 takodjer nepoznat

$$\lambda = \frac{x_i(k+r) - x_i(k)}{r} \;, \; i = 1,2,...,n \;, \quad k \ge k_0 \; \boxed{ \text{Period} } \label{eq:lambda}$$

periodičko ponašanje započinje nakon k_0

propusnost = $1/\lambda$

Periodičko ponašanje sustava

određivanje ciklusa u max-plus algebri

podsjetnik maksimalni ciklus grafa srednja težina kružne staze => ciklus $\lambda = \max_{C}(\overline{\sigma}_{w})$

srednje težine kružnih staza duljine r => dijagonalni elementi matrice \mathbf{A}^{r}

Koja kružna staza ima maksimalnu srednju težinu i koliko ona iznosi?

Vrijedi za čvrsto povezane grafove
$$\lambda = \bigoplus_{i=1}^n \left(\frac{trace(A^i)}{i}\right)$$
 standardno dijeljenje

$$g_{ij} + g_{ij}^2 + g_{ij}^3 + ... + g_{ij}^{n-1} \neq 0, \ \forall i, j$$
 elementi potencija matrice veza **G**
$$trace(A) = \bigoplus_{j=1}^n a_{jj}$$

Periodičko ponašanje FPS-a

Iskoristivost resursa
$$\eta_i = \frac{T_{Mi}}{\lambda}$$
. $T_{Mi}-$ vrijeme obrade + vrijeme pripreme

Spremnici (buffers) – pohranjivanje rezultata između dva zadatka

Spremnik s N mjesta smješten između strojeva $M_{\rm i}$ i $M_{\rm i+1}$, obrada u $M_{\rm i}$ predhodi obradi u $M_{\rm i+1}$

$$x_i(k) = \max(x_i(k-1) + t_i, x_{i+1}(k-(N+1)))$$

$$x(k) = A_0 \otimes x(k) \oplus A_1 \otimes x(k-1) \oplus \dots$$
$$\dots \oplus A_p \otimes x(k-p) \oplus B \otimes u(k), \ x(0) = x_0,$$

x(k) se ne može odrediti eksplicitno,

Cilj – eliminirati *x*(k) s desne strane izraza

$$y(k) = C \otimes x(k)$$
.

Spremnici

$$x(k) = A_0 \otimes x(k) \oplus A_1 \otimes x(k-1) \oplus \dots$$
$$\dots \oplus A_p \otimes x(k-p) \oplus B \otimes u(k), \ x(0) = x_0$$

$$x(k) = A_0 \otimes \left[A_0 \otimes x(k) \oplus A_1 \otimes x(k-1) \oplus \dots \oplus A_p \otimes x(k-p) \oplus B \otimes u(k) \right] \oplus$$

$$\oplus A_1 \otimes x(k-1) \oplus \dots \oplus A_p \otimes x(k-p) \oplus B \otimes u(k) =$$

$$A_0^2 \otimes x(k) \oplus \left[A_0 \oplus E \right] \otimes \left[A_1 \otimes x(k-1) \oplus \dots \oplus A_p \otimes x(k-p) \oplus B \otimes u(k) \right]$$

ponoviti n puta

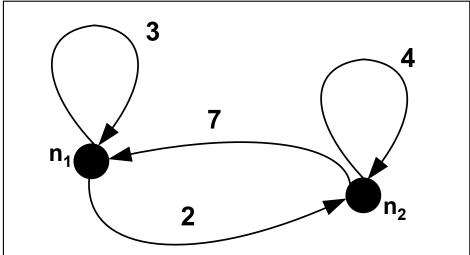
$$x(k) = A_0^{n+1} \otimes x(k) \oplus A_0^n \oplus A_0^{n-1} \oplus \dots \oplus A_0 \oplus E$$

$$[A_1 \otimes x(k-1) \oplus \dots \oplus A_m \otimes x(k-m) \oplus B \otimes u(k)]$$

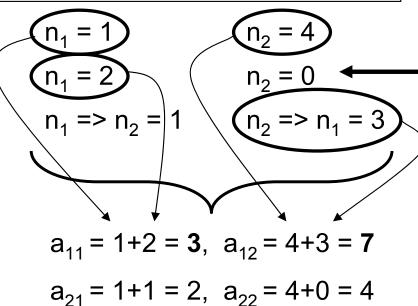
$$A_0^{n+1} = [\varepsilon],$$

$$x(k) = A_0^* \otimes [A_1 \otimes x(k-1) \oplus \dots \oplus A_m \otimes x(k-m) \oplus B \otimes u(k)]$$

Primjer: max-plus algebra

trajanje aktivnosti: trajanje pripreme: trajanje putovanja:

"trajanje putovanja" čvora samog prema sebi Primjer: max-plus algebra

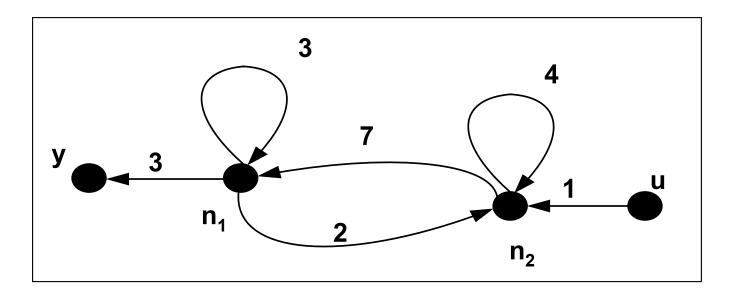
$$a_{11} = 1+2 = 3, \ a_{12} = 4+3 = 7$$
 $a_{21} = 1+1 = 2, \ a_{22} = 4+0 = 4$
 $A = \begin{bmatrix} 3 & 7 \\ 2 & 4 \end{bmatrix}$

$$x(2) = A \otimes x(1) = A \otimes [A \otimes x(0)] = A^2 \otimes x(0)$$

$$\mathbf{A^2} = \begin{bmatrix} \mathbf{3} & \mathbf{7} \\ \mathbf{2} & \mathbf{4} \end{bmatrix} \otimes \begin{bmatrix} \mathbf{3} & \mathbf{7} \\ \mathbf{2} & \mathbf{4} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \max(3+3,7+2) & \max(3+7,7+4) \\ \max(2+3,4+2) & \max(2+7,4+4) \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \mathbf{9} & 11 \\ \mathbf{6} & \mathbf{9} \end{bmatrix}$$

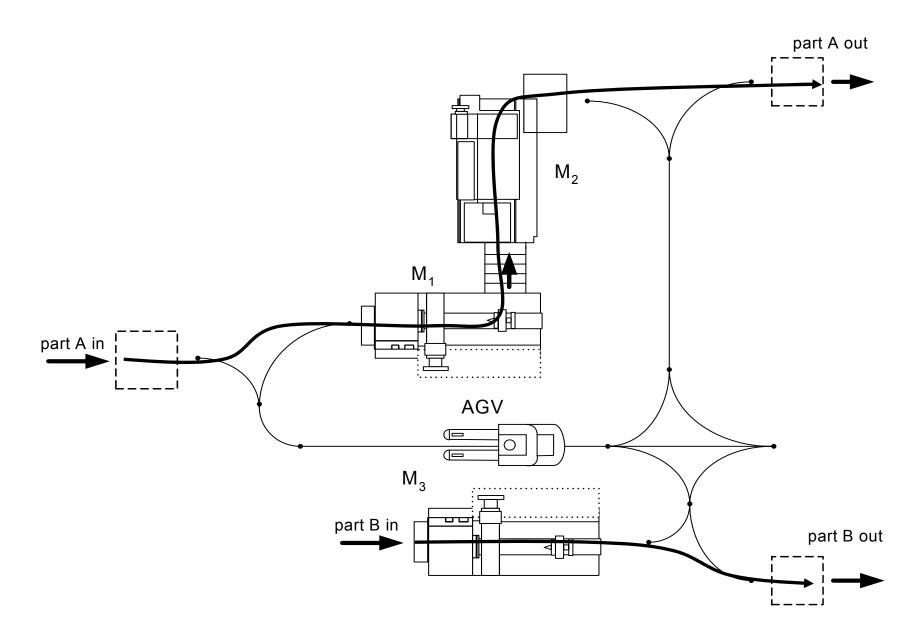
$$\mathbf{A}^{\mathbf{k}} = \underbrace{\mathbf{A} \otimes \mathbf{A} \otimes \mathbf{A} \otimes ... \otimes \mathbf{A}}_{\mathbf{k} \text{ puta}}$$

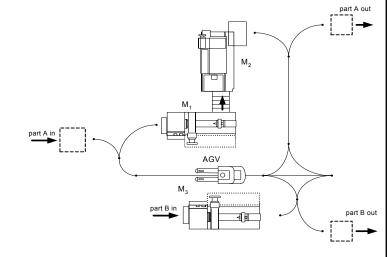
Primjer: max-plus algebra

$$x(k+1) = \begin{bmatrix} 3 & 7 \\ 2 & 4 \end{bmatrix} \otimes x(k) \oplus \begin{bmatrix} \epsilon \\ 1 \end{bmatrix} \otimes u(k)$$

$$y(k) = \begin{bmatrix} 3 & \epsilon \end{bmatrix} \otimes x(k)$$

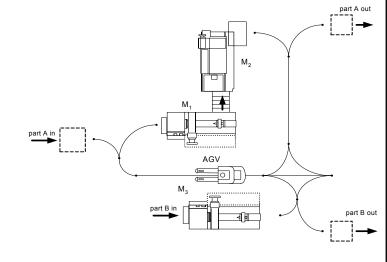

Trajanja obrada predmeta i priprema strojeva

stroj	\mathbf{M}_{1}	$\mathbf{M_2}$	\mathbf{M}_{3}
trajanje obrade	8	13	15
priprema	2	3	3

Trajanje transporta i pripreme autonomnog vozila.

operacija	transport A u M ₁	transport A iz M ₂	transport B iz M ₃
trajanje	5	6	3
priprema	4	6	5

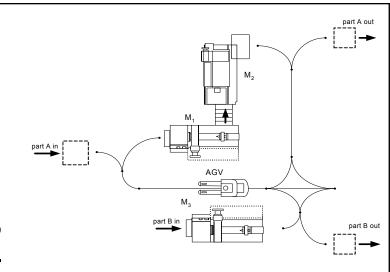
Događaji od interesa

event	Description
x ₁	Početak transporta predmeta A u stroj M_1
X ₂	Transport predmeta A u M_1 je završen; otpuštanje AGV -a i početak obrade u stroju M_1
X ₃	Obrada u M_1 je završila; otpuštanje M_1 i početak obrade u M_2
X ₄	AGV preuzima predmet iz M ₂ ; otpuštanje M ₂
X ₅	Transport predmeta A prema izlazu je završio; otpuštanje AGV-a
X ₆	Početak obrade predmeta B u M ₃
X ₇	AGV preuzima predmet iz M ₃ ; otpuštanje M ₃
x ₈	Transport predmeta B prema izlazu je završio; otpuštanje AGV-a

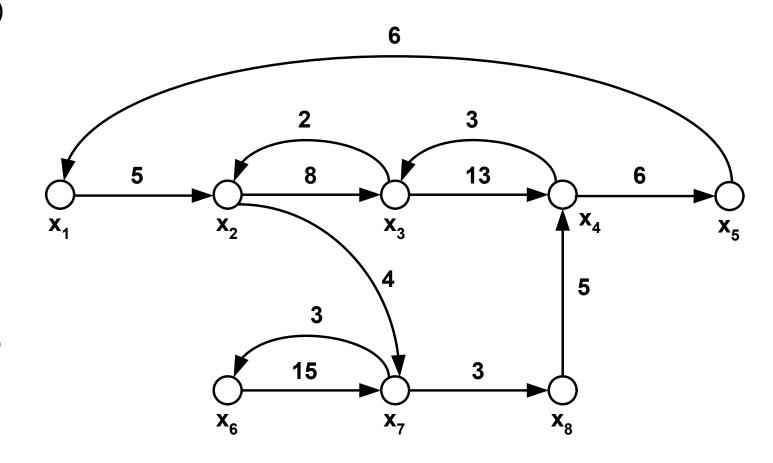
AGV je višeradni resurs!

dvije moguće sekvence resursa AGV:

- a) punjenje M_1 pražnjenje M_2 pražnjenje M_3 ,
- b) punjenje M₁ pražnjenje M₂ pražnjenje M₂.

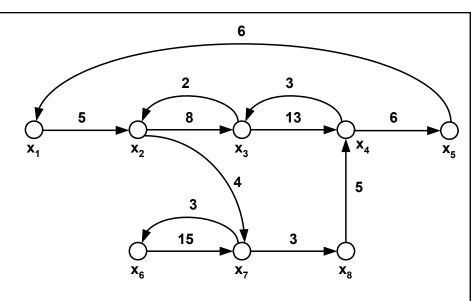
sekvenca b)

Graf je čvrsto povezan!

težinska matrica veza

Implicitne jednadžbe stanja => potrebna transformacija

jednadžbe sustava

$$x_{1}(k) = 6x_{5}(k-1)$$

$$x_{2}(k) = 5x_{1}(k) \oplus 2x_{3}(k-1)$$

$$x_{3}(k) = 8x_{2}(k) \oplus 3x_{4}(k-1)$$

$$x_{4}(k) = 13x_{3}(k) \oplus 5x_{8}(k)$$

$$x_{5}(k) = 6x_{4}(k)$$

$$x_{6}(k) = 3x_{7}(k-1)$$

$$x_{7}(k) = 4x_{2}(k) \oplus 15x_{6}(k)$$

$$x_{8}(k) = 3x_{7}(k)$$

$$x_{1}(k) = 6x_{5}(k-1)$$

$$x_{2}(k) = 5x_{1}(k) \oplus 2x_{3}(k-1)$$

$$x_{3}(k) = 8x_{2}(k) \oplus 3x_{4}(k-1)$$

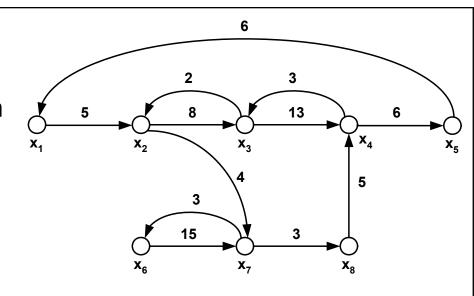
$$x_{4}(k) = 13x_{3}(k) \oplus 5x_{8}(k)$$

$$x_{5}(k) = 6x_{4}(k)$$

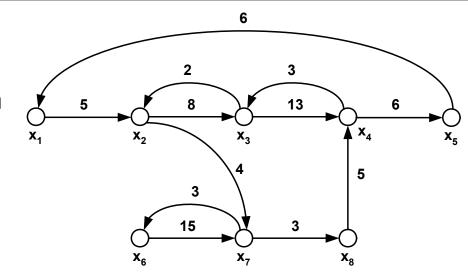
$$x_{6}(k) = 3x_{7}(k-1)$$

$$x_{7}(k) = 4x_{2}(k) \oplus 15x_{6}(k)$$

$$x_{8}(k) = 3x_{7}(k)$$

$$A_0^* = \begin{bmatrix} e & \varepsilon \\ 5 & e & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon \\ 13 & 8 & e & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon \\ 26 & 13 & 13 & e & \varepsilon & 23 & 8 & 5 \\ 32 & 27 & 19 & 6 & e & 29 & 14 & 11 \\ \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & e & \varepsilon \\ 9 & 4 & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon \\ 12 & 7 & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & 18 & 3 & e \end{bmatrix}$$

Dobivena matrica razlikuje se od težinske matrice veza!

$$x(k) = A \otimes x(k-1) , x(0) = x_0 ,$$

$$y(k) = C \otimes x(k) ,$$

$$x(k) = A \otimes x(k-1) , x(0) = x_0 ,$$

$$y(k) = C \otimes x(k) ,$$

$$\mathbf{x}(0) = [\varepsilon \varepsilon \varepsilon \varepsilon \varepsilon \varepsilon \varepsilon \varepsilon]^{\mathsf{T}}$$

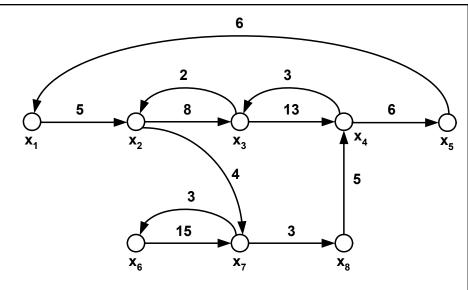
$$x(1) \quad x(2) \quad x(3) \quad x(4)$$

$$6 \quad 44 \quad 82 \quad 120$$

$$11 \quad 49 \quad 87 \quad 125$$

$$19 \quad 57 \quad 95 \quad 133$$

$$x = \begin{vmatrix} 32 & 70 & 108 & 146 & \dots \\ 38 & 76 & 114 & 152 \\ 3 & 21 & 56 & 94 \\ 18 & 53 & 91 & 129 \\ 21 & 56 & 94 & 132 \end{vmatrix}$$

ciklus proizvodnje

$$\lambda_{21} = [38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 18 \ 35 \ 35]^{T}$$
 $\lambda_{32} = [38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 38]^{T}$
 $\lambda_{43} = [38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 38 \ 38]^{T}$
 $k_0 = 3, \lambda = 38, 1/\lambda = 0.0263$

iskoristivost resursa

$$\eta_{M_1} = \frac{T_{M1}}{\lambda} = \frac{10}{38} = 0.263, \quad \eta_{M_2} = \frac{16}{38} = 0.421,$$

$$\eta_{M_3} = \frac{18}{38} = 0.474, \quad \eta_{AGV} = \frac{29}{38} = 0.763.$$

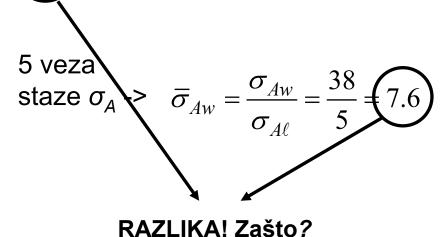
Veza između fizikalnog sustava i maxplus modela?

$$\sigma_{A} = (x_{1}, x_{2}, x_{3}, x_{4}, x_{5}, x_{1}), \quad \lambda = 38$$

Podsjetnik - srednja težina staze

$$\overline{\sigma}_{w} = \frac{\sigma_{w}}{\sigma_{\ell}}$$

$$\lambda = \max_{c}(\overline{\sigma}_{w})$$

6

3

13

Da li svaka veza u grafu odgovara mjestu koje može primiti predmet?

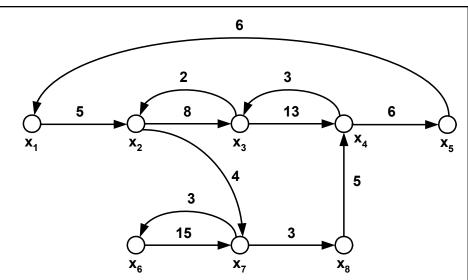
Staza σ_A - 5 veza **ALI** samo 3 fizička mjesta – stroj M_1 , stroj M_2 i AGV => 3 predmeta

Analiza s 3 predmeta => zaglavljenje sustava => zaključak – maksimalo dva predmeta na stazi σ_A => λ = 38/2 ; da li je to ciklus s najvećom težinom?

Druga kružna staza

$$\sigma_{AGV} = (x_1, x_2, x_7, x_8, x_4, x_5, x_1)$$

 $\sigma_{AGVW} = 29 > 38/2 => \text{novi ciklus!}$

 σ_{AGV} – jedno vozilo = jedan predmet

Pretpostavke – a) predmet u M₂ spreman za obradu, b) predmet na AGV spreman za transport u M₁

c) predmet u M₃ spreman za obradu,

$$x_{1}(k) = 6x_{5}(k-1)$$

$$x_{2}(k) = 5x_{1}(k) \oplus 2x_{3}(k-1)$$

$$x_{3}(k) = 8x_{2}(k) \oplus 3x_{4}(k-1)$$

$$x_{4}(k) = 13x_{3}(k) \oplus 5x_{8}(k)$$

$$x_{5}(k) = 6x_{4}(k)$$

$$x_{6}(k) = 3x_{7}(k-1)$$

$$x_{8}(k) = 3x_{7}(k)$$

$$x_{1}(k) = 6x_{5}(k)$$

$$x_{2}(k) = 5x_{1}(k-1) \oplus 2x_{3}(k-1)$$

$$x_{3}(k) = 8x_{2}(k) \oplus 3x_{4}(k)$$

$$x_{4}(k) = 13x_{3}(k-1) \oplus 5x_{8}(k)$$

$$x_{5}(k) = 6x_{4}(k)$$

$$x_{5}(k) = 6x_{4}(k)$$

$$x_{6}(k) = 3x_{7}(k-1)$$

$$x_{6}(k) = 3x_{7}(k)$$

$$x_{7}(k) = 4x_{2}(k) \oplus 15x_{6}(k-1)$$

$$x_{8}(k) = 3x_{7}(k)$$

$$\mathbf{x}(0) = [\mathbf{e} \ \mathbf{\epsilon} \ \mathbf{e} \ \mathbf{\epsilon} \ \mathbf{e} \ \mathbf{\epsilon} \ \mathbf{e}]^{\mathsf{T}}$$

Opće pravilo

 n_1 predhodi n_2 ; veza (n_1, n_2) težine a predstavlja operaciju koja započinje s n_1 i završava s n_2 =>

ako operacija "drži" predmet tada vrijedi

$$n_2(k) = a \otimes n_1(k-1)$$

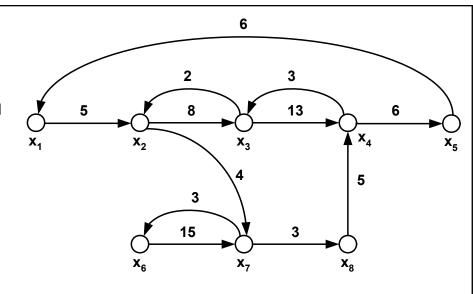
$$A = \begin{bmatrix} 29 & \varepsilon & 26 & \varepsilon & \varepsilon & 35 & \varepsilon & \varepsilon \\ 5 & \varepsilon & 2 & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon & \varepsilon \\ 20 & \varepsilon & 17 & \varepsilon & \varepsilon & 26 & \varepsilon & \varepsilon \\ 17 & \varepsilon & 14 & \varepsilon & \varepsilon & 23 & \varepsilon & \varepsilon \\ 23 & \varepsilon & 20 & \varepsilon & \varepsilon & 29 & \varepsilon & \varepsilon \\ 12 & \varepsilon & 9 & \varepsilon & \varepsilon & 18 & \varepsilon & \varepsilon \\ 9 & \varepsilon & 6 & \varepsilon & \varepsilon & 15 & \varepsilon & \varepsilon \\ 12 & \varepsilon & 9 & \varepsilon & \varepsilon & 18 & \varepsilon & \varepsilon \end{bmatrix}$$

$$\lambda_{21} = [29 \ 35 \ 29 \ 29 \ 29 \ 29 \ 29]^{T}$$
 $\lambda_{32} = [29 \ 29 \ 29 \ 29 \ 29 \ 29 \ 29]^{T}$

$$k_0 = 2, \lambda = 29$$
 $\sigma_{AGV} = (x_1, x_2, x_7, x_8, x_4, x_5, x_1)$ $\sigma_{AGVW} = 29 = \lambda$

$$\eta_{M_1} = \frac{T_{M1}}{\lambda} = \frac{10}{29} = 0.345, \quad \eta_{M_2} = \frac{16}{29} = 0.552,$$

$$\eta_{M_3} = \frac{18}{29} = 0.621, \eta_{AGV} = \frac{29}{29} = 1.$$

$$\mathbf{x}(0) = [\mathbf{e} \ \varepsilon \ \mathbf{e} \ \varepsilon \ \varepsilon \ \varepsilon \ \varepsilon]^{\mathsf{T}}$$

$$\begin{bmatrix} x(1) & x(2) & x(3) & x(4) \\ 35 & 64 & 93 & 122 \\ 5 & 40 & 69 & 98 \\ 26 & 55 & 84 & 113 \\ 23 & 52 & 81 & 110 & \dots \\ 29 & 58 & 87 & 116 \\ 18 & 47 & 76 & 105 \\ 15 & 44 & 73 & 102 \\ 18 & 47 & 76 & 105 \end{bmatrix}$$

Maksimalna iskoristivost AGV-a.

Primjena max-plus algebre

- ograničena na "linearne" sustave s diskretim događajima (označeni graf, graf događaja marked graph, event graph)
- planiranje
- komunikacije
- proizvodni procesi
- promet
- programiranje

- ...

Automati

$$A = \left\{ E, X, f, x_0, X_{\scriptscriptstyle m} \right\}$$

 $E = \{e_1, e_2, ..., e_m\}$ - skup svih događaja (*events*) u automatu,

 $X = \{x_1, x_2, ..., x_m\}$ - skup svih stanja (*states*) automata,

 $f: X \times E \rightarrow X$ – prijelazna funkcija (*transition function*) automata,

 x_0 – početno stanje (*initial state*) automata,

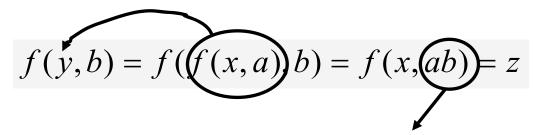
 X_m - skup markiranih stanje (*marked states*) automata => stanja s osobitim svojstvima.

Automati

f(x,e) = y = događaj e je uzrok prelaska automata iz stanje x u stanje y

=> funkcija f definirana samo na dijelu domene => ako događaj e ne utječe na stanje x tada f(x,e) nije definirana => $\Gamma(x)$ ={e : postoji f(x,e)}

=> ako f(x,e) može poprimiti više vrijednosti => nedeterministički automat

niz događaj (event sequence)

E* - skup nizova događaja => jezici

Automati

Primjer: automat koji opisuje ventilator u regulaciji zagađenja tunela

$$A_{\rm F} = \{E_{\rm F}, X_{\rm F}, f_{\rm F}, x_{\rm F0}, X_{\rm Fm}\}$$

$$E_{\rm F} = \{ \text{ON,OFF} \}, X_{\rm F} = \{ 0,1 \}, X_{\rm Fm} = \{ 1 \}$$

 $f_{\rm F}(0,\text{ON}) = 1, f_{\rm F}(0,\text{OFF}) = 0, f_{\rm F}(1,\text{OFF}) = 0, f_{\rm F}(1,\text{ON}) = 1, x_{\rm F0} = 0$

dijagram prelaska stanja => graf

stanje

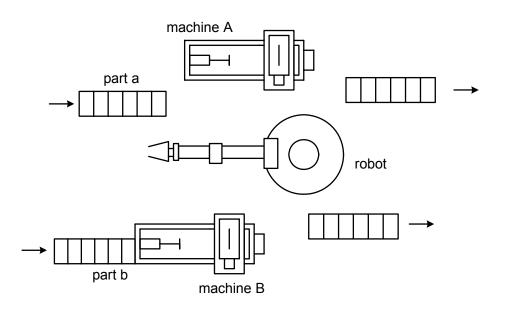
ON

OFF

ON

markirano
stanje

Primjer: automat proizvodnog sustava

Event	Description	
α	arrival of part a	
β	arrival of part b in machine B (processing started)	
m	processing of part a in machine A started	
f	replacement of part b from machine B started	
r	replacement of part b from machine B completed	
	replacement of part a from machine A completed	
С	replacement of part a from machine A started	

State	Description	
I	machine A (B) idle	
W	machine A (B) – work in progress	
A	robot availabe	
M	moving part a in machine A	
2	removing part b from machine B	
1	removing part a from machine A	

stanje automata opisano s tri znaka:

Prvi znak – stanje robota (A,M,1,2)

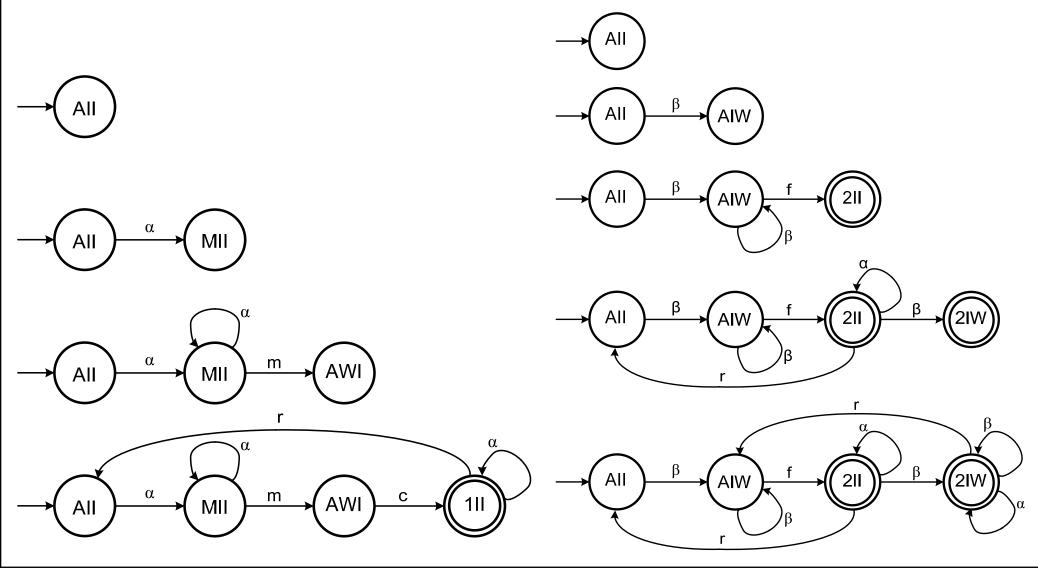
Drugi znak – stanje stroja A (I,W)

Treći znak – stanje stroja B (I,W)

Primjer: automat proizvodnog sustava

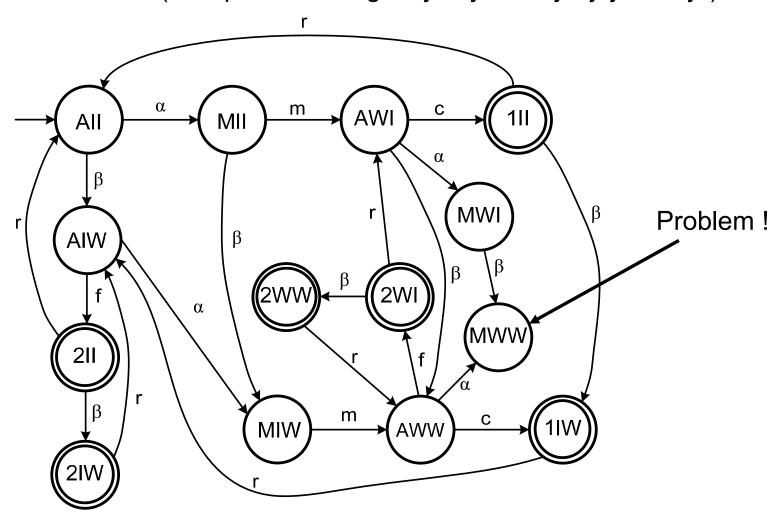
neformalni pristup određivanja automataobrada predmeta a obrada predmeta b

Primjer: automat proizvodnog sustava

- neformalni pristup određivanja automata

konačni oblik automata (nisu prikazani događaji koji ne mijenjaju stanje)

Formalni pristup određivanja automata

paralelna kompozicija automata

$$A_1 \parallel A_2 = Ac(X_1 \times X_2)E_1 \cup E_2 f((x_1 x_2), e), x_{01} x_{02}, X_{m1} \times X_{m2})$$

dobiveni automat sadrži kombinacije svih stanja automata iz kojih je nastao

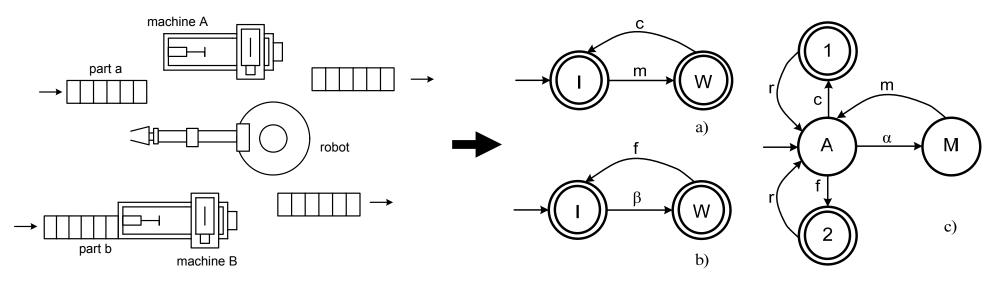
dobiveni automat sadrži sve događaje automata iz kojih je nastao

$$f((x_{1}x_{2}),e) = \begin{cases} (f_{1}(x_{1},e)f_{2}(x_{2},e)) & \text{if } e \in \Gamma_{1}(x_{1}) \cap \Gamma_{2}(x_{2}) \\ (f_{1}(x_{1},e)x_{2}) & \text{if } e \in \Gamma_{1}(x_{1}) \setminus E_{2} \\ (x_{1}f_{2}(x_{2},e)) & \text{if } e \in \Gamma_{2}(x_{2}) \setminus E_{1} \end{cases}$$

događaj $e \in E_1 \cap E_2$ može biti ostvaren samo ako novi automat dođe u stanje sastavljeno od stanja koja u polaznim automatima iniciraju događaj e

Ac – operacija dohvatljivosti – briše sva stanja koja nisu dohvatljiva iz početnog stanja

Primjer: automat proizvodnog sustava – formalni pristup

Automati elemenata proizvodnog sustava:

a) stroj A, b) stroj B i c) robot

paralelna kompozicija automata a) i c)

- 8 stanja (4 robot x 2 stroj A): AI, MI, 1I, 2I, AW, MW, 1W i 2W
- zajednički događaji => $E_A \cap E_R = \{c, m\}$

Primjer: automat proizvodnog sustava – formalni pristup

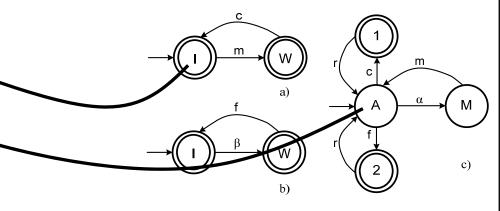
MW

novo stanje AI => $\Gamma(A) = \{c, f, \alpha\}$ i $\Gamma(I) = \{m\}$ $E_A \cap E_R = \{c, m\}$

budući da ne vrijedi $c \in \Gamma(A) \cap \Gamma(I)$, c ne može biti iniciran; isto vrijedi i za m

MΙ

m

novo stanje MI => $\Gamma(M) = \{m\}$ i $\Gamma(I) = \{m\}$ budući da je $m \in \Gamma(M) \cap \Gamma(I)$, m može biti iniciran

konačni automat

